

Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha

Soudní č. 1672/1a, pošt. přihrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

Č. j.: VS-145075-2/ČJ-2021-800040-INFZ

V Praze dne 27. srpna 2021

Pan
Ing. Jiří Plicka
Předseda spolku HABEAS CORPUS
P. O. BOX č. 21
198 21 Praha 98

Počet stran: 12
Výtisk č.: 2
Přílohy: 2/2

Doporučeně

ROZHODNUTÍ

o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace

Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, povinný subjekt ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („povinný subjekt“), dne 13. srpna 2021 obdržela prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb písemnou žádost o poskytnutí informace podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“), kterou podal Ing. Jiří Plicka, předseda spolku HABEAS CORPUS, se sídlem Ocelkova 643, 198 00 Praha 9, doručovací adresa P. O. Box č. 21, 198 21 Praha 98 („žadatel“); zaevidovala ji pod čj. VS-145075-1/ČJ-2021-800040-INFZ.

Dne 18. srpna 2021 obdržel povinný subjekt žádost postoupenou Věznicí Bělušice, kam ji žadatel prostřednictvím poskytovatele poštovních taktéž zaslal (zaevidována pod čj. VS-144070-1/ČJ-2021-800040-INFZ), a obsahující identické dotazy jako v žádosti evidované povinným subjektem pod čj. VS-145075-1/ČJ-2021-800040-INFZ.

Žadatel se na základě podané žádosti domáhá následujících informací:

- 1) *Na základě jakého pravomocného rozhodnutí soudu či jiného orgánu je ve věznici Bělušice stále ve výkonu trest odnětí svobody p. Robert Tempel, když jeho odsuzující rozsudky byly dne 29. 7. 2021 z podnětu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (zkr. ESLP) zrušeny Ústavním soudem ČR?*
- 2) *Jaká konkrétní opatření hodlá Váš úřad podniknout, aby ve výkonu trestu odnětí svobody nebyl držen člověk – p. Robert Tempel, bez pravomocného odsuzujícího rozsudku k výkonu trestu odnětí svobody?*
- 3) *Kdy hodláte p. Roberta Tempela z věznice propustit?*
- 4) *Zda je Vám známo, z jakých konkrétních podkladů a skutečností vycházel ministr spravedlnosti JUDr. Jaroslav Bureš ve vládě premiéra Miloše Zemana (ČSSD) jakožto předkladatel novely trestního řádu koncem roku 2000 a při zpracování důvodové zprávy k bodům 7 až 9 (§ 3-6), sněmovní tisk 785/0, která zužuje oprávnění občanských organizací*

v trestním řízení, když uvedl, cituji: „... Na rozdíl od dosud platné právní úpravy se účast zájmových sdružení navrhuje omezit na nabídku záruky jako náhrady za vazbu na převzetí záruky za nápravu odsouzeného v rámci výkonu rozhodnutí. S přihlédnutím k dosavadním zkušenostem se vypouští oprávnění zájmového sdružení občanů vyslat k hlavnímu líčení před soudem svého zástupce, který pak podle jeho pokynů v řízení vystupuje. Tato praxe nepřispívá k dosažení účelu trestního řízení a vyslání zástupce k hlavnímu líčení je často motivováno zcela jinými důvody, než snahou přispět k řádnému zjištění rozhodných skutečností jako podkladu pro posouzení viny a trestu. Současně se upřesňují pojmy „sdružení zaměstnanců a zaměstnavatelů“ na přesnější „odborové organizace a organizace zaměstnavatelů“ tak, aby odpovídaly zákonu č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů ...“ konec citátu.

- 5) Zda hodláte podat návrh či iniciovat podnět na změnu legislativy ve smyslu většího dozoru veřejnosti nad výkonem právnických profesí zejména v trestních řízeních?
- 6) Zda hodláte iniciovat či navrhnout legislativní změnu, která by zakotvovala do příslušného předpisu (trestního řádu, zákonu o výkonu trestu odnětí svobody či jiného předpisu) ustanovení o povinnosti a kompetenci orgánu, který by byl povinen okamžitě vydat příkaz k propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody za situace, kdy pozbylo právní moci a platnosti rozhodnutí – odsuzující rozsudek, na jehož podkladu či základě je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody držen.

Povinný subjekt po bližším seznání skutkového a právního stavu, posouzení žádosti z hlediska ústavního práva na svobodný přístup k informacím, právní úpravy v zákoně o svobodném přístupu k informacím a souvisejících právních předpisech upravujících vedení evidence vězněných osob a zpracování osobních údajů, rozhodl takto:

1. V bodech 1) až 3) se žádost o poskytnutí informace odmítá

podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, za použití ustanovení § 2 odst. 3 a § 8a odst. 1 téhož zákona, ve spojení s ustanovením § 23a odst. 2 písm. d) a odst. 14 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a Hlavy III (zejména § 24 a § 28 a násl.) zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů;

2. v bodech 4) až 6) se žádost o poskytnutí informace odmítá

podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, za použití ustanovení § 2 odst. 4 téhož zákona.

Odůvodnění

I.

- [1] Ze žádosti, kterou povinný subjekt obdržel, a jíž se v rámci řízení zabýval, je zřejmé, že směřuje do dvou od sebe odlišitelných oblastí. Jednou z nich je část týkající se okruhu otázek vztahujících se k osobě Roberta Tempela [otázky č. 1) až č. 3)], osoby, jíž je v době rozhodování o žádosti věnován zvýšený mediální a tudíž i veřejný zájem, a je současně předmětem veřejné diskuse; v části druhé [otázky č. 4) až č. 6)] dotazy směřují k legislativnímu procesu.

- [2] V řízení se tedy povinný subjekt mj. vypořádával i s otázkou, zda je aktivně legitimován zákonem o svobodném přístupu k informacím k povinnosti informace poskytovat. Důvodem pro zkoumání případné aplikace § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím byl odlišný postup při posuzování příslušnosti k řízení o žádosti, neboť povinný subjekt se mj. zabýval tím, zda údaje, o které žadatel prostřednictvím informačního zákona žádá, náleží do jeho působnosti, zda existuje kogentní právní úprava, jež takové zpřístupnění upravuje, a to jak v pozitivním smyslu (poskytování), tak negativním smyslu (zápověď pro zpřístupnění) anebo se může jednat např. o tzv. „osobní zájem“ či by uspokojení dotazů žadatele přispělo k diskusi o věcech veřejného zájmu. K tomu např. Ústavní soud vyjádřil, že právo na informace je právem ve veřejném zájmu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 18. prosince 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02), když konstatoval, že „*právo na informace je v Listině systematicky zařazeno mezi práva politická, tedy jako prostředek účasti na politickém životě státu. Právo na informace však nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti. Je to právo na informaci v politickém slova smyslu, chápanou velmi široce, tj. takovou, kterou člověk žijící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znal, co se děje na veřejnosti v jeho okolí.*“. Současné i Nejvyšší správní soud v odůvodnění svého rozsudku ze dne 20. dubna 2017 (čj. 1 As 120/2017 – 37) konstatoval: „*Zjištění získaná prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím mohou dále sloužit k účinné sebereflexi veřejné moci. Naznačují-li tato zjištění, že veřejná moc hospodařila způsobem, který je nezákonný, ne hospodárný, nemravný, nerozumný či v jiných ohledech nepatřičný, může to vyvolat reakci veřejnosti či příslušných orgánů a v důsledku toho i patřičnou korekci v chování veřejné moci.*“.
- [3] Povinný subjekt tak ve svém rozhodování k částem žádosti v bodech 1) až 3) zvažoval, zda a jak převažuje veřejný zájem na poskytnutí požadované informace, zda existuje způsob, jak za dodržení ochrany osobnostních práv konkrétní osoby lze v požadovaném rozsahu informace poskytnout, zda neexistuje zákonná překážka pro zpřístupnění informace a pokud ano, zda právo na svobodný přístup k informacím při provedeném testu proporcionality ob stojí a bude mu dána přednost před právem na ochranu osobnosti, zda osoba ve specifickém postavení osoby omezené na osobní svobodě a údaje o ní nepoživá zvláštní ochrany apod., a v konečném důsledku dospěl k závěru, že objektivně musí v části žádosti [body 1) až 3)] rozhodnout o odmítnutí (části) žádosti. Svůj závěr povinný subjekt dále rozvádí.
- [4] Ve vztahu k řízení je nezbytné připomenout, že povinný subjekt (Vězeňská služba České republiky) je správcem osobních údajů zpracovávaných v jím vedených evidencích. Tyto evidence blíže upravuje např. § 2 odst. 1 písm. i) zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky, ve znění pozdějších předpisů („zákon o Vězeňské službě“) tak, když stanoví: „(1) Vězeňská služba (i) vede evidenci osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky“. Dále např. § 23a odst. 4 téhož zákona, který zní: „(4) Vězeňská služba je správcem evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, vazby a výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, která obsahuje (a) údaje převzaté z rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení oznámených Vězeňské službě, (b) údaje umožňující určení totožnosti každé osoby ve výkonu zabezpečovací detence a uvězněné osoby a (c) údaje o průběhu výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody včetně údajů o přesném místě a době, kdy taková osoba vykonávala zabezpečovací detenci, vazbu nebo trest odnětí svobody, přehledu o udělených odměnách a uložených kázeňských trestech a údajů o výsledcích zdravotních prohlídek“. Uvedený výčet není a ani nemůže být konečný a taxativní, neboť úkoly, které Vězeňská služba České republiky v rámci své působnosti plní a které jsou vymezeny právě v § 2 odst. 1 a 2 zákona o Vězeňské službě

vypovídají o tom, že obsah evidencí musí být prokazatelně širší. Vězeňská služba České republiky je také bezpečnostním sborem, poskytovatelem zdravotních služeb, orgánem sociálního zabezpečení, zaměstnavatelem vězněných osob (osob ve výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence), plní úkoly pověřeného orgánu, poskytovatele sociálních služeb, adiktologických služeb apod. Úkoly, které Vězeňská služba České republiky ve vztahu k vězněným osobám plní, tak současně vyplývají z řady dalších (souvisejících) právních předpisů.

- [5] Pro řízení o žádosti podané právě žadatelem je rozhodné, zda uplatnění konkrétně „informačního zákona“ je vhodnou (správnou) alternativou pro získání požadovaných informací [k bodu 1) až 3) žádosti]; povinný subjekt přitom nikterak nerozporuje, že se jedná o zákonnou možnost. Je třeba ale mít na paměti, a povinný subjekt přihlížel nejen k této okolnosti, že zákon o svobodném přístupu k informacím zakládá nejen právo žadatele informaci získat, ale rovněž povinnost povinného subjektu zkoumat dosah poskytnutí informace s tím, zda je „1. poskytnutí v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím“ a současně „2. v souladu s dalšími právními předpisy, které dbají také na ochranu osobnostních práv dotčených osob“. V tomto případě je pak dotčenou osobou pan Robert Tempel.
- [6] Spojení informace o průběhu výkonu trestu odnětí svobody podle § 23a odst. 4 písm. c) [*Vězeňská služba je správcem evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, vazby a výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, která obsahuje údaje o průběhu výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody včetně údajů o přesném místě a době, kdy taková osoba vykonávala zabezpečovací detenci, vazbu nebo trest odnětí svobody...*] s konkrétní osobou je zpracováním osobních údajů. Povinný subjekt musí mít tedy také na zřeteli a vážit, zda zájem na poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím převažuje nad zájmem ochrany osobních údajů, jež by měl být subjektu údajů (panu Robertu Tempelovi) vždy zaručen. Posouzení, zda může zaměstnanec povinného subjektu vyřizující žádost o poskytnutí informace zpracovávat osobní údaje odsouzeného (v předmětném případě výkon trestu odnětí svobody), je rovněž otázkou, kterou se povinný subjekt při řízení o žádosti musel zabývat. Došel přitom k závěru, že existuje-li jiný způsob, který je přílehavější ve vztahu ke zpracování osobních údajů o vězněné osobě (vedených v evidencích Vězeňské služby České republiky), měl by být tento upřednostněn; osobní údaje vedené v evidenci vězněných osob (o průběhu výkonu trestu odnětí svobody) smí zpracovávat jen ten, kdo je pověřen plněním takových úkolů.
- [7] Oporu pro svůj názor a aplikovaný postup povinný subjekt nalézá i v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a Směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV („trestněprávní směrnice“). Obecné nařízení o zpracování osobních údajů v čl. 10 stanoví „Zpracování osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů či souvisejících bezpečnostních opatření na základě čl. 6 odst. 1 se může provádět pouze pod dozorem orgánu veřejné moci nebo pokud je oprávněné podle práva Unie nebo členského státu poskytujícího vhodné záruky, pokud jde o práva a svobody subjektů údajů. Jakýkoli souhrnný rejstřík trestů může být veden pouze pod dozorem orgánu veřejné moci.“. Čl. 6 odst. 1 pak upravuje zákonnost zpracování osobních údajů a stanoví, že je zákonné pouze,

je-li splněna nejméně jedna z následujících podmínek a pouze v odpovídajícím rozsahu (a) subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů; (b) zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů; (c) zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje; (d) zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby; (e) zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce; (f) zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě. První pododstavec písm. f) se netýká zpracování prováděného orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů.“ Jak vyplývá z výše uvedeného, lze obecné nařízení o ochraně osobních údajů pro tento případ subsumovat pouze pro případy zpracování uvedené v písm. c), e) a f). Tyto předpokládají buď zpracování osobních údajů za účelem splnění právní povinnosti, dále, je-li nezbytné pro splnění úkolu ve veřejném zájmu či při výkonu veřejné moci, a konečně v případě, kdy existuje oprávněný zájem na zpracování osobních údajů (tedy povinného subjektu nebo třetí strany).

- [8] Na otázku, lze-li některý ze tří uvedených právních titulů aplikovat, si povinný subjekt musel nezbytně odpovědět. Čerpal přitom z dostupné odborné literatury (NULÍČEK, M., DONÁT, J., NONNEMANN, F., LICHNOVSKÝ, B., TOMÍŠEK, J. *GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 544 s.). V případě titulu plnění právní povinnosti platí: *Pokud nějaký právní předpis členského státu či EU po správci požaduje, aby osobní údaje zpracovával, resp. aby prováděl určitou činnost, pro kterou je zpracování osobních údajů nezbytné, bude se na takové zpracování aplikovat právní titul plnění právní povinnosti, a správce tak bude moci osobní údaje zpracovávat bez souhlasu... Právní povinnost musí být zvláštním právním předpisem stanovena natolik určitě, aby z ní bylo možné poznat, jaká zpracování na jejím základě budou probíhat, nemusí však nutně stanovovat konkrétní osobní údaje či kategorie osobních údajů, které mají být zpracovávány. Správce také nesmí mít nepřiměřenou možnost vlastního uvážení v tom, jak povinnost splnit. Zároveň nesmí účel vyjádřený danou povinností překročit.*

Ve vztahu k plnění úkolu ve veřejném zájmu nebo výkonu veřejné moci pak uvedený komentář uvádí: *Tento právní titul slouží primárně pro zpracování osobních údajů orgány veřejné moci. Zároveň jej však mohou užívat také subjekty soukromého práva, které jsou pověřeny výkonem určitého úkolu veřejné moci. Orgány veřejné moci budou v naprosté většině případů zpracovávat osobní údaje buď na základě právě tohoto právního titulu, nebo na základě právního titulu plnění právní povinnosti. Rozdíl mezi těmito dvěma právními tituly spočívá v tom, jak musí být formulován jejich právní základ, tedy ustanovení zvláštního předpisu, které jim ke zpracování dává zmocnění. Právní základ pro použití právního titulu plnění právní povinnosti musí správci něco vyloženě přikazovat a ten nesmí mít na výběr, jestli tak učiní, nebo ne. Právní titul zpracování při plnění úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci se použije v případech, kdy správci právní základ dává určitý úkol ve veřejném zájmu a pro jeho splnění je nutné zpracovávat osobní údaje. Na rozdíl od právního titulu plnění právní povinnosti není potřeba, aby správce zpracováním plnil konkrétní právní povinnost. Správce si tedy v některých případech může v rámci některé své zákonem stanovené diskrece zvolit, jakým způsobem úkol ve veřejném zájmu splní, a pokud při tomto způsobu bude potřeba zpracovávat osobní údaje, může tak činit na základě tohoto právního titulu.*

Ve vztahu ke zbývajícím právnímu titulu, tedy oprávněnému zájmu, se uvádí, že jde o jeden z nejflexibilnějších právních titulů. Pokud je nějaký zájem správce možné považovat za oprávněný a za účelem dosažení tohoto zájmu je nezbytné zpracovávat osobní údaje, může tak správce činit. Platí však, že osobní údaje zpracovávat nemůže, pokud nad oprávněným zájmem v daném případě zpracování zájmy nebo základní práva a svobody subjektů údajů, jejichž osobní údaje mají být zpracovány. Již z tohoto vymezení vyplývá, že před zahájením zpracování osobních údajů na základě tohoto právního titulu bude nezbytné každý správcem definovaný zájem nejprve důkladně posoudit, a to nejen z hlediska jeho oprávněnosti, ale i z hlediska toho, zda nad zájmem správce nepřeváží zájmy nebo práva a svobody subjektů údajů. Při využití právního titulu oprávněného zájmu pro zpracování osobních údajů musí správce počítat také s uplatněním některých dalších povinností dle Nařízení. Nejdůležitější z nich je právo na námitku dle čl. 21 Nařízení. Jelikož subjekt údajů nemůže ovlivnit, jestli jeho osobní údaje budou či nebudou v případě oprávněného zájmu zpracovány, dává mu Nařízení možnost vznést námitku proti zpracování. Po takové námitce bude správce muset posoudit, jestli v konkrétní individuální situaci nepřeváží zájmy nebo práva a svobody subjektu údajů. O oprávněném zájmu musí správce subjekty údajů uvědomit při plnění informační povinnosti dle čl. 13 či 14 Nařízení a při uplatnění práva na přístup dle čl. 15 Nařízení. Tento právní titul je v zákoně o ochraně osobních údajů na rozdíl od směrnice 95/46/ES do určité míry omezen tím, že na jeho základě lze zpracovávat osobní údaje pouze tehdy, pokud je to nezbytné za účelem ochrany práv či právem chráněných zájmů správce, příjemce či jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života (zákon o ochraně osobních údajů tedy nepočítá s poměřováním zájmů). Musí se tedy jednat o ochranu určitého práva nebo právem chráněného zájmu, jako je např. vlastnictví. Podle dané úpravy tedy není možné, aby si správce určil vlastní, subjektivní oprávněný zájem a na základě něj osobní údaje zpracovával. Oprávněný zájem nesmějí využívat orgány veřejné moci při plnění svých úkolů. Takové zpracování je nově považováno za nelegální, proto pokud orgány veřejné moci na tento právní titul při zpracování osobních údajů pro některé účely spoléhají, musejí přejít na jiný právní titul. Tím bude v drtivé většině buď zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti dle čl. 6 odst. 1 písm. c) Nařízení, nebo zpracování nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci dle čl. 6 odst. 1 písm. e) Nařízení. Uvedený právní titul přichází v úvahu tam, kde orgán veřejné moci vystupuje v soukromoprávní rovině, např. chrání svůj majetek kamerovým systémem, popř. uchovává údaje o plnění smluv mezi sebou a svými dodavateli.

- [9] Povinný subjekt se tak při posuzování otázky zpřístupnění údajů o odsouzení za trestný čin, dříve označovaných jako citlivé osobní údaje, nově pak údaje dle čl. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů, opakovaně nutně zabýval dopadem do osobnostních práv dotčeného subjektu údajů, pana Roberta Tempela. Stejně jako citlivé údaje požívají i údaje o trestných činech v různých institutech obecného nařízení o ochraně osobních údajů zvýšenou ochranu. Kromě zvláštních požadavků na zpracování stanovených v čl. 10, obsahuje obecné nařízení o ochraně osobních údajů v řadě ustanovení přísnější úpravu pro případy, v nichž bude docházet ke zpracování údajů o trestných činech (např. pro dovození neslučitelnosti zpracování v rámci posouzení slučitelnosti dle čl. 6 odst. 4, výjimky z povinnosti vést záznamy o činnosti zpracování dle čl. 30, provádění posouzení vlivu na ochranu osobních údajů dle čl. 35). Vzhledem k uvedenému dospěl povinný subjekt k názoru, že pro zpřístupnění údajů o odsouzení za trestný čin v případě posuzované žádosti není veřejný zájem na poskytnutí informace převažující nad zájmem ochrany osobních údajů dotčeného subjektu údajů, resp. jsou dány takové zákonné překážky, které objektivně poskytnutí informace brání.

- [10] S ohledem na uvedené proto povinný subjekt ve svém rozhodnutí aplikoval informační výluky podle § 8a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím: Má za to, že právě informace o průběhu výkonu trestu odnětí svobody dotčené osoby by neměla být předmětem veřejného zájmu anebo diskuse, k níž má zákon o svobodném přístupu k informacím především přispívat. Jestliže § 8a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím stanoví, že „*Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu*“^{4a)} [4a) Například § 11 až 16 občanského zákoníku, § 5 a 10 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.], je třeba současně s tím vnímat i další souvislosti, které v řadě případů vedou následně k negativnímu a v řadě případů účelově zkreslenému pohledu laické veřejnosti na zákonnou ochranu práv vězněných osob. Povinný subjekt má za to, že údaje o výkonu trestu odnětí svobody pana Roberta Tempela naplňují znaky informace týkající se jak osobnosti (dotčená osoba), tak soukromí fyzické osoby (omezení osobní svobody), byť by osobní údaje dotčené osoby byly anonymizovány.
- [11] Povinný subjekt tak současně ve svém výroku připojil také ustanovení § 23a odst. 14 zákona o Vězeňské službě, neboť jej shledává pro předmětné řízení o odmítnutí žádosti jako příléhavé (odpovídající). To explicitně stanoví, že „*Vězeňská služba neposkytuje podle zvláštního právního předpisu*“⁹⁾ [odkaz na zákon o svobodném přístupu k informacím] údaje vedené pro účely evidence podle odstavce 4, informace, které souvisí s ochranou a obranou objektů, ve kterých je vykonávána zabezpečovací detence, vazba a trest odnětí svobody, o vozidlech užívaných k přepravě vězněných osob a o způsobu a rozsahu ochrany a střežení osob.“. Z uvedeného je zřejmé, že zákonodárce úmyslně oddělil „údaje“ vedené v evidenci vězněných osob, jak je její obsah definován v § 23a odst. 4 zákona o Vězeňské službě (viz výše), od informací, které souvisí s ochranou a obranou objektů, informací o vozidlech určených k přepravě vězněných osob a o ochraně a střežení vězněných osob. Uvedená právní úprava po přijetí zákona č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, nabývá nového významu. Nově tak (oproti znění zákona o Vězeňské službě před novelou zákonem č. 111/2019 Sb.) umožňuje žadateli získat údaje z evidencí vedených Vězeňskou službou České republiky o osobě subjektu údajů při prokázání právního zájmu, což předchozí znění zákona o Vězeňské službě znemožňovalo a na což mj. upozornil také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 13. června 2019 (čj. 1 As 159/2019-29).
- [12] Ve svém rozhodnutí se tak povinný subjekt opírá rovněž o ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, když považuje za prokázané, že žádost směřuje k poskytnutí „*dalších informací, u nichž zvláštní zákon*“^{1b)} [1b) Například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.] *upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.*“, když za zvláštní zákon povinný subjekt považuje právní úpravu dle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
- [13] K tomu povinný subjekt doplňuje, že zákon o zpracování osobních údajů v Hlavě III [Ochrana osobních údajů při jejich zpracování za účelem předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti], zejména v § 28 a § 30, stanoví právě poskytování informací včetně řízení o žádosti, lhůty pro její vyřízení, možném opravném prostředku a další. Práva subjektu údajů jsou tak bezesporu zaručena a prokazatelně existuje legitimní způsob, jak se

konkrétních údajů zpracovávaných Vězeňskou službou České republiky (v postavení spravujícího orgánu) v postavení subjektu údajů domoci. Oprávnění dle výše zmíněného zákona se nicméně vztahuje pouze na žádosti podané subjektem údajů, nikoliv na žádosti podané „jinými“ subjekty bez řádného právního zájmu.

- [14] Povinný subjekt se tedy vypořádával s otázkou, jak naložit s žádostí o poskytnutí informace, která prokazatelně směřuje k informaci, jejíž poskytnutí je upraveno právě zvláštním právním předpisem dle § 2 odst. 3, a zda je či není nutné tuto žádost vůbec posuzovat jako žádost ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, či zda je možné žádost vyřídit jiným způsobem. Ve svém rozhodování se přiklonil k názoru uznávaných autorů (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016). Autoři dospěli ve vztahu k žádosti nepodléhající zákonu o svobodném přístupu k informacím k tomuto závěru, jež respektuje rovněž povinný subjekt, cit.: „*V souvislosti s problematikou speciality zvláštní právní úpravy k SvInf je třeba zmínit rovněž otázku, jakým způsobem by měl povinný subjekt vyřídit žádost o informaci, která nepodléhá režimu SvInf právě z toho důvodu, že její poskytování je plně pokryto zvláštním právním předpisem. V úvahu připadají v zásadě dva možné přístupy (pomineme-li případ, kdy je oslovený povinný subjekt sám příslušný k vyřízení žádosti v režimu dotčené zvláštní úpravy) – buď neformální sdělení žadateli o nemožnosti vyřídit žádost v režimu SvInf, nebo vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Jelikož v těchto případech není SvInf vůbec aplikovatelný, nabízí se zdánlivě postup dle prvního z naznačených řešení (jiná by však byla situace v případě, že požadované informace nebudou v režimu SvInf poskytnutelné z jiných důvodů, než je existence zvláštní právní úpravy poskytování informací; judikatura nicméně dospěla k závěru odlišnému, tj. k povinnosti vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti v případě, je-li povinný subjekt přesvědčen, že požadovaná informace nespadá pod režim SvInf (srov. rozsudek NSS čj. 9 As 78/2013-26)).*“.

- [15] Žadatelem zasláná žádost o poskytnutí informace tedy nebyla povinným subjektem vyhodnocena jako žádost náležející do působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím; povinný subjekt tak přivolil k judikaturou upřednostňované praxi a rozhodl stanoveným způsobem o odmítnutí žádosti.

II.

- [16] Jak povinný subjekt výše rozvedl a odůvodnil, nenalézá v žádosti o poskytnutí informace [v bodě 1) až 3)] podané žadatelem dostatečnou právní oporu pro vyhovění žádosti. Má za to, že zákon o svobodném přístupu k informacím pamatuje v § 2 odst. 3 na případy, kdy se tento při poskytování informací neaplikuje, a to za podmínky, že existuje jiný, ucelený právní předpis či soubor vzájemně korelujících právních předpisů, které v plném (požadovaném) rozsahu zabezpečí právo na přístup k informaci s tím, že žadateli jsou zaručena obdobná (stejná) práva, jako při aplikaci práva na svobodný přístup k informacím.
- [17] Povinný subjekt současně prokázal, že při aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím, by v případě kladného vyřízení žádosti v bodě 1) až 3) mohlo objektivně dojít k zásahu do osobnostních práv dotčené osoby v postavení subjektu údajů dle právní úpravy zpracování osobních údajů.
- [18] Povinný subjekt deklaruje, že prokazatelně existuje možnost požadované informace získat, a to při využití zákona o Vězeňské službě [§ 23a odst. 2 písm. d)] a zákona o zpracování osobních údajů (představuje doložení právního zájmu na poskytnutí informace z evidence

Vězeňské služby České republiky). Legitimitu právního zájmu následně zkoumá věcně příslušný odborný útvar Vězeňské služby České republiky a nenáleží posuzování ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

- [19] Nad rámec uvedeného a v rámci zachování základních principů správního řízení, tedy mj. i zásady vstřícnosti, povinný subjekt k dotazům žadatele č. 1 až č. 3 doplňuje, že o vině a trestu za trestné činy dle čl. 90 Ústavy České republiky a dle čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listiny“) rozhoduje pouze soud a Vězeňská služba České republiky vždy plně respektuje a postupuje v souladu a na základě zákonných rozhodnutí soudu. Povinný subjekt současně uvádí, že se již oficiálně vyjádřil, viz cit.: *„Robertu Tempelovi byl na základě příkazu k propuštění Vrchního soudu Praha zrušen doživotní trest. Na svobodu ale propuštěn nebyl. Obžalovaný Tempel má dosud nevykonaný zbytek trestu odnětí svobody z předchozí trestné činnosti, který aktuálně vykonává.“* (zdroj: Twitter Vězeňské služby České republiky).

III.

- [20] Ve vztahu k části rozhodnutí týkající se dotazu č. 4 povinný subjekt uvádí, že přistoupil k aplikaci ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť dotaz zcela objektivně směřuje k poskytnutí soudu (vyjádření) povinného subjektu k tomu, z jakých konkrétních podkladů a skutečností vycházel bývalý ministr spravedlnosti JUDr. Jaroslav Bureš při zpracovávání důvodové zprávy k novele trestního řádu v letech 2000 až 2001. Jak již bylo dříve uvedeno, úkoly uložené povinnému subjektu vyplývají z řady právních předpisů, z nichž na prvním místě se patří uvést zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Ani zřizovací zákon, ani předpisy jiné však povinnému subjektu nepřisuzují pravomoc předkládat návrhy právních předpisů do legislativního procesu, tedy legislativní (zákonodárnou) iniciativu. Jestliže žadatel požaduje podklady a skutečnosti dokladující východiska pro novelu trestního řádu v letech 2000 až 2001, nelze spravedlivě předpokládat, že takovými materiály disponuje právě povinný subjekt, který, jak bylo uvedeno, není v rámci legislativního procesu aktivně legitimován, a současně nemůže být ani předkladatelem návrhu, který *de facto* bezprostředně nesouvisí s problematikou vězeňství, jedná-li se, jak je z důvodové zprávy zřejmé, o procesní stránku trestního řízení. Nadto se uvádí, že povinný subjekt žadatelem požadovanou informaci v podobě, jak je informace vymezena v § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, ani nedisponuje, přesněji nedisponuje v jiné podobě, než té, kterou žadatel povinnému subjektu v rámci podané žádosti sám poskytl (viz příloha č. 1 a č. 2 žádosti).
- [21] K tomu se uvádí, že soudní judikatura dovodila, že žádost může být povinným subjektem odmítnuta dle § 2 odst. 4, jsou-li splněny dvě podmínky: požadovaná informace u povinného subjektu neexistuje (nebyla vytvořena, resp. zaznamenána ve smyslu § 3 odst. 3, případně v době podání žádosti u povinného subjektu již „neexistuje“) a současně povinný subjekt nemá zákonnou povinnost danou informací disponovat (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 As 115/2014 - 29 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 As 55/2014 - 33), přičemž ta může být dána nejen výslovně, ale může též nepřímou vyplývat z jiných právních povinností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 141/2011 - 67).
- [22] Nad rámec takto uvedeného tak povinný subjekt odkazuje na informace z příloh, které jsou součástí výše zmíněné žádosti o informace, a které obsahují mj. požadované odpovědi na tento dotaz žadateli od Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 23. listopadu

2010, čj. 495/2010-OT-OSV/4 (příloha č. 1 žádosti), a od místopředsedy Vrchního soudu v Praze ze dne 4. ledna 2011, čj. Cpj 6/2011 (příloha č. 2 žádosti).

- [23] Ve vztahu k dotazům žadatele uvedeným v žádosti pod body č. 5) a č. 6) povinný subjekt rovněž přistoupil k odmítnutí informace podle § 2 odst. 4 zákona. Jak je zřejmé z textace žádosti v uvedených bodech, žadatel se povinného subjektu dotazuje na to, zda „hodlá podat návrh či iniciovat podnět na změnu legislativy ve smyslu většího dozoru veřejnosti nad výkonem právnických profesí zejména v trestních řízeních?“ a zda „hodlá iniciovat či navrhnout legislativní změnu, která by zakotvovala do příslušného předpisu (trestního řádu, zákonu o výkonu trestu odnětí svobody či jiného předpisu) ustanovení o povinnosti a kompetenci orgánu, který by byl povinen okamžitě vydat příkaz k propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody za situace, kdy pozbylo právní moci a platnosti rozhodnutí – odsuzující rozsudek, na jehož podkladu či základě je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody držen.“.
- [24] I na tomto místě v případě řízení o poskytnutí informace musí povinný subjekt konstatovat, že žádost v bodě 5) a 6) nesměřuje k poskytnutí existující informace, jak je vymezena v § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Naopak je evidentní, že žadatel se domáhá od povinného subjektu sdělení (poskytnutí informace) o tom, zda *pro futuro* teprve má v úmyslu učinit nějaké kroky (rozuměj, rozhodne se je učinit). Zatímco v bodě 4) tak povinný subjekt žádost odmítl proto, že informaci nemá (informace u povinného subjektu neexistuje, ani neexistovala), v případě bodů 5) a 6) žádosti je dotaz směřován k budoucímu rozhodnutí povinného subjektu a tedy teprve k případnému vzniku (vytváření) nové informace.
- [25] Ve vztahu k uvedenému se patří připomenout, co se rozumí pod pojmem „vytváření nové informace“. Zákon jej blíže nevymezuje, což samozřejmě zavdává otázku, do jaké míry lze určitou žádost považovat za žádost směřující k vytváření nových informací. Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. (sněmovní tisk č. 991 IV. volebního období Poslanecké sněmovny) v souvislosti s § 2 odst. 4 uvádí: „Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim SvInf nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu. Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou (např. § 139 zákona č. 500/2004 Sb.).“ To opakovaně potvrzují i správní soudy, když konstatují, že účelem této výluky je určitá míra ochrany povinného subjektu před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 37/2011 - 93, bod 19, či rozsudek téhož soudu čj. 8 As 9/2013 - 30). Nejvyšší správní soud takto koncipovanou výluku z práva na informace hodnotil i z hlediska jejího souladu s ústavním pořádkem, tedy, zda „obstojí“ v porovnání s podmínkami omezení práva na informace, stanovenými v čl. 17 odst. 4 Listiny, rozpor však neshledal (srov. bod 14 rozsudku čj. 1 As 141/2011 - 67).
- [26] Kolektiv autorů Furek, Rothanzl a Jirovec pak v komentáři k zákonu o svobodném přístupu k informacím k uvedenému doplňují, že existují dva přístupy k výkladu uvedeného pojmu, cit.: „K výkladu i aplikaci komentovaného ustanovení (k § 2 odst. 4) se v praxi vyskytují v zásadě dva možné přístupy. První z nich akcentuje vůli žadatele,

vyjádřenou v podané žádosti, a žádosti podřazuje režimu § 2 odst. 4 jen tehdy, jestliže požadavek žadatele směřuje do budoucna, tedy jestliže z něj výslovně nebo implicitně vyplývá nutnost vytvořit novou informaci. To znamená, že si žadatel musí být vědom toho, že informace, již požaduje, v době podání žádosti neexistuje a s tímto vědomím žádá povinný subjekt o její vytvoření. Naopak, jestliže by žadatel požadoval poskytnutí informací, které dle jeho názoru povinný subjekt v době podání žádosti má, eventuálně mít musí (žádost se vlastně vztahuje k tomu, co dle mínění žadatele nastalo či mělo nastat „v minulosti“), pak by takovou žádost nebylo možno v případě, že tyto požadované informace neexistují nebo je povinný subjekt nemá, podřadit pod režim § 2 odst. 4 a žádost by musela být vyřízena jako žádost směřující k poskytnutí neexistující informace (srov. komentář k § 3 odst. 3 a § 14 a 15). Druhý přístup, který v praxi převažuje, vůli žadatele pomíjí a pro podřazení žádosti režimu § 2 odst. 4 považuje za dostatečné, že žádost směřuje k poskytnutí neexistující informace, lhostejno, zda informace neexistuje, protože vůbec nebyla v minulosti vytvořena, nebo protože by ji povinný subjekt teprve měl dle mínění žadatele vytvořit. Vychází se přitom z názoru, dle něhož by pro vyhovění žádosti směřující k neexistující informaci musela být taková informace vždy vytvořena, a proto i požadavek na informaci, která ve skutečnosti neexistuje, je vždy implicitně požadavkem na vytvoření nové informace. Autoři komentáře se přiklánějí k přístupu uvedenému na prvním místě a pro podřazení žádosti režimu § 2 odst. 4 považují za rozhodující vůli žadatele plynoucí z podané žádosti. Povinný subjekt má v tomto za prokázané, že vůle žadatele byla dostatečně projevna (žadatel uvořil své dotazy slovem „hodlá“), směřuje k poskytnutí informace, která má být vytvořena, a proto lze odmítnutí žádosti podle § 2 odst. 4 uplatnit. Přiklání se tedy shodně s výše uvedenými autory k prvnímu přístupu.

- [27] S přihlédnutím k zásadě dobré správy povinný subjekt žadatele nad rámec rozhodnutí uvedeného ve výroku 2. a jeho odůvodnění informuje, že dle čl. 41 Ústavy České republiky může „návrh zákona podat poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda nebo zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku“, tudíž povinný subjekt tímto oprávněním nedisponuje a nemá oprávnění v podobě zákonodárné iniciativy, jelikož není uveden v tomto taxativním výčtu.

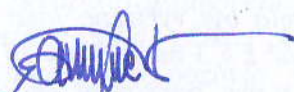
IV.

- [28] Povinný subjekt zastává názor, že v řízení bylo rozhodnuto v souladu s čl. 17 odst. 4 Listiny. Je přesvědčen, že právo na přístup k informacím není bezbřehé a lze je zákonem omezit, je-li to v demokratické společnosti nezbytné s ohledem právě na „ochranu práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti“. Obdobně Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod v čl. 10 stanoví, že právo na svobodu projevu zahrnující svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice „může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací...“.
- [29] Povinný subjekt žádost o poskytnutí informace ve všech jejích bodech vyhodnotil tak, že jsou dány důvody pro její odmítnutí podle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, ve spojení s příslušnými právními předpisy uvedenými ve výroku 1. a 2. rozhodnutí, což patřičně odůvodnil. Rozhodnutí považuje za legitimní, omezení informace je dle jeho názoru přípustné i přiměřené.

[30] Tímto rozhodnutím se současně vyřizuje žádost postoupená Věznicí Bělušice, doručená povinnému subjektu dne 18. srpna 2021 a zaevidovaná pod čj. VS-144070-1/ČJ-2021-800040-INFZ.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání k nadřízenému správnímu orgánu, kterým je Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Odvolání se podává prostřednictvím povinného subjektu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

Jaroslav Bauer
ředitel odboru správního

Za správnost: Mgr. et Mgr. Michal Polák

Rozdělovník:

Výtisk č. 1 – povinný subjekt

Výtisk č. 2 – žadatel